

استفتائات جدید (فروردین) - 13 / فروردین / 1404

ضمان پزشک پس از اثبات مضرات دارو

سؤال 1: در صورت اثبات علمی عوارض و مضرات یک دارو و کنار گذاشته شدن آن توسط مراجع علمی ذیصلاح؛ آیا پزشکانی که سال‌ها آن را برای بیماران خود تجویز می‌کرده‌اند، ضامن‌اند؟

جواب: اگر بیمار خود به پزشک مراجعه کرده و به خواست خود، عملیات درمان را به وی سپرده است و از طرف دیگر پزشک هم از روش‌های متعارف و داروهای متداول استفاده کرده باشد، ضامن نیست.

حکم استفاده از ژلاتین حیوانی

سؤال 2: آیا استفاده از ژلاتین حیوانی جایز است؟

جواب: حلال یا حرام بودن ژلاتین بستگی به موادی دارد که از آن تهیه می‌شود. اگر از استخوان حیوان حلال گوشت که ذبح شرعی نشده تهیه شود، چنانچه ظاهر استخوان را قبل از تبدیل به ژلاتین تطهیر کنند، پاک و حلال است، اما ژلاتین تهیه شده از پوست حیوان حلال گوشت که ذبح شرعی نشده یا از اجزای حیوان حرام گوشت، حرام است. در هر حال، اگر ندانید ژلاتینی که می‌خواهید مصرف کنید از قسم حلال است یا حرام، خوردن آن اشکال ندارد.

صندوق ذخیره کارکنان دولت

سؤال 3: آیا مبالغی که تحت عنوان صندوق پس انداز، قانون تسری، صندوق تأمین آتیه و... از حقوق و مزایا کسر و در پایان مدت خدمت (هنگام بازنشستگی) یکجا پرداخت می‌شود، متعلق خمس است؟

جواب: اگر این مبالغ بدون اختیار از حقوق کسر می‌شود، جزء درآمد سال وصول است که اگر تا سر سال خمسی در مئونه مصرف نشود، خمس دارد؛ اما اگر با توافق کسر می‌شود و قابل دریافت است، باید در پایان هر سال خمسی، خمس آن پرداخت شود و اگر قابل دریافت نیست، پس از دریافت باید بلافاصله خمس مقداری که قبلاً سال بر آن گذشته است، پرداخت شود و مقداری که مربوط به سال اخیر است و هنوز سال خمسی بر آن نگذشته است، جزء درآمد سال وصول است.

موقوفات مسجد

سؤال 4: از آنجایی که در خصوص وسائلی از قبیل فرش، سماور و... که به مسجد داده شده و متولی شک می‌کند که اینها را وقف بر مسجد کرده‌اند یا هدیه داده‌اند، باید به قدر متیقن که استفاده در خصوص همان مسجد است اکتفا شود و در غیر آن، محل اشکال است. حال سؤال این است که عمل به احتیاط، در مواردی برخلاف احتیاط است، مثل وسیله‌ای که مسجد از آن بی‌نیاز می‌شود؛ زیرا اگر بخواهیم آن را وقف شده به حساب آوریم و به مسجد دیگری بدهیم خلاف احتیاط می‌شود چون محتمل است از املاک مختص مسجد باشد و انتقال آن به مسجد دیگر مجاز نباشد.

جواب: در هر صورت بنابر ظاهر حال باید از اموال وقف شده همان مسجد محسوب شود

جزء سوره نبودن «بسم الله الرحمن الرحيم»

سؤال 5: آیا "بسم الله الرحمن الرحيم" جزء سوره محسوب می‌شود؟

جواب: "بسم الله الرحمن الرحيم" در ابتدای سوره‌های قرآن کریم، جزء سوره محسوب نمی‌شود مگر در سوره حمد که جزء آن است؛ اما در هر صورت قرائت آن در نماز واجب در ابتدای همه سوره‌ها به جز سوره براءة، واجب است.

خورشید و ماه گرفتگی جزئی

سؤال 6: اگر خسوف یا کسوف آنقدر جزئی بوده که تنها با چشم مسلح، قابل رؤیت باشد؛ آیا در این صورت هم نماز آیات واجب می‌شود؟

جواب: بنابر احتیاط واجب نماز آیات خوانده شود.

وضو و غسل جبیره

سؤال 7: اگر در اعضای وضو یا غسل، زخم یا شکستگی وجود داشته باشد و فرد به اعتقاد ضرر داشتن آب، وضو یا غسل جبیره‌ای انجام دهد و بعداً معلوم شود که آب ضرر نداشته است؛ وضو و غسل چه حکمی دارد؟

جواب: وضو و غسل صحیح است ولی اگر قبل از عملی که مشروط به طهارت است متوجه شود، بنا بر احتیاط واجب وضو یا غسل را اعاده کند. بدهی دست گردان خمس سال قبل

سؤال 8: کسی که خمس خود را دست گردان کرده، اگر بخواهد با درآمد سال بعد بدهی آن را تسویه نماید، آیا جزو مؤونه سال دوم محسوب می شود و مانند سایر بدهی ها از درآمد سال جدید کسر می شود؟

جواب: بنابر احتیاط واجب جزو مؤونه سال بعد محسوب نمی شود؛ بنابراین باید ابتدا خمس درآمد سال جدید پرداخت شود و یا از سایر دارایی هایی که به آنها خمس تعلق نمی گیرد پرداخت شود.

حکم نماز در سفرهای مأموریتی

سؤال 9: نیروهای نظامی که برای مدتی و به شهری برای مأموریت فرستاده می شوند و هر هفته چند روزی در آنجا ساکن می شوند (مثلاً سه یا چهار روز) و سپس به شهر خود بر می گردند و همین طور...؛ آیا نماز آنها از همان سفر اول، تمام است؟ و اینکه این مأموریت چه مدت ادامه داشته باشد، برای تمام بودن نماز اهمیت دارد؟

جواب: اگر مأموریت به اندازه ای ادامه دارد که عرفاً سفر، شغل آنان محسوب شود مثلاً در فرض سؤال 9 ماه ادامه داشته باشد، از ابتدای مأموریت، نماز در بین راه و محل کار کامل است و در این مدت، اگر ده روز هیچ سفری (حتی سفر غیرشغلی) نداشته و در یک محل توقف داشته باشند، در اولین سفر، حکم مسافر را دارند و نماز شکسته است.

جذب سرمایه در تولید

سؤال 10: برای تأمین هزینه های کارگاهی و تولید محصولات می خواهیم که مقداری پول را از طریق سرمایه گذاری جذب کرده و در قبال آن، مبلغی را به عنوان سود مشارکت همراه با اصل پول برگردانم؛ آیا گرفتن این پول از لحاظ شرعی اشکال دارد؟ با توجه به اینکه مبلغ سود به صورت ماهیانه دقیقاً مشخص نمی شود.

جواب: اگر در قالب عقد وکالت، قرارداد منعقد کنید به این صورت که صاحب سرمایه به شما وکالت دهد که با پول او، فعالیت اقتصادی و تولیدی مد نظر را از طرفش انجام دهید و ماهیانه یا در پایان قرارداد، مقدار معینی (طبق توافق) از سودهای حاصل شده را به او بدهید و بقیه را به عنوان اجرت وکالت برای خود بردارید، اشکال ندارد.